

Doing, Being, Becoming and Belonging

Ergotherapie met kinderen van asielzoekers die niet kunnen deelnemen aan het Belgisch schoolstelsel

Reninka De Koker, Sabine Lambers, Luc Vercruysse

Inhoud

- 1 Inleiding
- 2 Het Klein Kasteeltje te Brussel
- 3 Situering van de doelgroep
- 4 Occupationele deprivatie
- 5 Kennismaking en definiëring hulpvraag en verwachtingen
- 6 Specifieke rol van de ergotherapeut
- 6.1 Opstartproces
- 6.2 Ergotherapeutisch aanbod
 - Client-centered
 - Context-based
 - Occupation-based
 - Participation-based
 - Evidence based
- 6.3 Preventietraject
 - Op verhaal kunnen komen
 - Samen spelen
 - Kunnen communiceren
 - Structuur bieden
 - Individueel iets kunnen afwerken
 - Onderhouden en stimuleren van schoolse vaardigheden (schrijven en rekenen)
 - Uitwisselen van ervaringen rond instrumentele activiteiten van het dagelijkse leven
- 7 Kinderen met een duidelijke problematiek en asielaanvraag
- 8 Conclusie

Abstract

Achtergrond

In België wordt occupationele onrechtvaardigheid ervaren in de verschillende asielcentra van ons land. Volwassenen mogen gedurende hun wachttijd van asielaanvraag niet officieel werken en moeten hun toekomstplannen uitstellen. Maar ook begeleide minderjarige kinderen worden met occupationele onrechtvaardigheid geconfronteerd.

Doel

Deze bijdrage onderbouwt het belang van ergotherapeutische ondersteuning van kinderen in situatie van asielaanvraag. Bovendien wordt er een praktisch voorbeeld gegeven van hoe men ergotherapie kan starten op basis van een procesmodel in samenwerking met de kinderen, ouders en het multidisciplinaire team.

Methode

Het belang van ergotherapie voor kinderen in situatie van asielaanvraag wordt onderzocht door middel van een literatuurstudie rond occupationele deprivatie en door observaties en interviews in het werkveld. De literatuurstudie vertrekt vanuit het mandaat van de WFOT dat in zijn "World Federation of Occupational Therapists Position Statement on Human Rights" stelt dat we als ergotherapeut attent moeten zijn voor de occupationele onrechtvaardigheid (occupational injustice) in onze hedendaagse maatschappij. Het praktijkvoorbeeld schetst het proces van bij de definiëring van de hulpvraag tot de uitwerking van de rol als ergotherapeut.

Resultaten

Het is van primair belang dat, naast aandacht voor de lichamelijke gezondheid, er ook aandacht gaat naar de mentale gezondheid en kracht van de kinderen. Om dit te bereiken is een normalisatie van dagstructuur en het herstel van veiligheid binnen het gezin en de sociale omgeving aangewezen. Ook is informatie, afgestemd op hun leeftijd en ontwikkeling, en mogelijkheid tot communicatie en expressie noodzakelijk.

Aangezien we als ergotherapeut de kinderen slechts een korte periode kunnen begeleiden, met name in hun wachttijd, moeten we de kinderen ondersteunen in hun veerkracht en focussen op de beschermende factoren die een tijdelijke omgeving kan bieden. Het ergotherapeutisch aanbod kadert binnen een preventietraject dat de mogelijke gevolgen van occupationele deprivatie probeert te verminderen.

Conclusie

De negatieve, al dan niet traumatische ervaringen van gevluchte kinderen in het land van herkomst of tijdens de vlucht kunnen we niet ongedaan maken. Maar, we kunnen wel voorkomen dat ze tijdens de wachttijd van asielaanvraag verdere schade oplopen. Als ergotherapeut kunnen we daarin bijdragen door de beschermende factoren, zowel op individueel als op omgevingsniveau, te versterken opdat de veerkracht van de kinderen wordt vergroot.

Om het mandaat van de WFOT waar te maken, moet men ook veranderingen in de fysische, sociale, politieke, culturele en wettelijke aspecten van de maatschappij ondersteunen en stimuleren. Dit is de grote uitdaging waar we voor staan.

Trefwoorden

Occupational justice
Occupational deprivation
Children of asylum seekers
Occupationele deprivatie
Kinderen en vluchtelingen
Creative expression

Auteurs

Reninka De Koker, praktijklector ergotherapie Odisee hogeschool Brussel, Bestuurslid TAPAS
vzw: reninka.dekoker@odisee.be

Luc Vercruysse, ergotherapeut, gepensioneerd praktijklector Odisee hogeschool Brussel, member WFOT-IAG Human Displacements, Bestuurslid TAPAS vzw: luc.vercruysse0554@gmail.com

Sabine Lambers, lector ergotherapie Odisee hogeschool Brussel: Sabine.Lambers@odisee.be